- *perizja medika*

- *valur probatorju ta' perizji*

- *meta l-Qorti tkun ġustifikata ma timxix fuqha*

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

Rikors Nru. 206/2013GM

Roger Calleja ID 202872M

vs

Francis Desira

Illum, 10 t'Ottubru 2019

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Ġuramentat ippreżentat fl-1 ta' Marzu 2013 mir-rikorrenti li permezz tiegħu abbażi tal-premessi illi:-

1. Fis-27 ta' Diċembru 2011 l-attur kien qed isuq il-vettura tiegħu f'E.

Bradford Street, San Pawl tat-Tarġa meta safa nvolut f'inċident tat-traffiku mal-vettura IGV 015 misjuqa mill-konvenut.

2. L-inċident seħħ bi ħtija tal-konvenut minħabba negliġenza, traskuraġni u nuqqas ta' osservanza ta' regolamenti.
3. B'konsegwenza ta' dan l-attur sofra danni materjali kif ukoll danni personali li wasslu għal debilita' permanenti u dan kif ser jiġu ppruvat fil-kors tal-kawza.
4. Il-konvenut bl-ebda mod ma għamel tajjeb għad-danni mġarrba mill-attur.

Talab lil din il-Qorti sabiex:

1. tiddikjara li l-inċident imsemmi seħħ bi ħtija tal-konvenut
2. tillikwida d-danni okkorrendo permezz ta' periti nominandi
3. tikkundanna lill-konvenut għall-ammont hekk likwidat;

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-konvenut ippreżentata fit-18 t'April 2013 li permezz tagħha eċċepixxa illi:-

1. Jaċċetta responsabbilita` għall-inċident mertu ta' din il-kawża. L-istess esponent irreġistra *claim* mal-assikurazzjoni tiegħu Elmo Insurance u ddelega lill-istess assikurazzjoni sabiex titratta hi mat-terz dwar l-inċident.
2. Jikkontesta l-entita` tad-danni pretizi mir-rikorrent, in partikolari fejn l-attur qed jallega ġarrab debilita' permanenti. Għaldaqstant, tispetta lill-attur il-prova skond il-liġi li qed isofri minn debilita` permanenti u li tali debilita' kienet konsegwenza diretta tal-istess inċident;
3. Illi fi kwalunkwe każ, il-konvenut m'għandux ibati spejjez ġudizzjarji;

Rat il-verbali tagħha (diversament preseduta) tat-30 t'April 2013 u tal-4 ta' Novembru 2013 fejn ħatret lil Mr Charles Grixti, Dr Josanne Aquilina, lil Dr Anton Grech u lil Mr Joseph Briffa rispettivament bħala esperti f'oqsma differenti tal-mediċina[1] biex jirrelataw dwar l-allegata diżabilita;

Rat ir-rapport ta' Mr Joseph Briffa tal-24.02.2014[2] li jikkonstata 2% diżabilita` minħabba merk fuq in-naħa tal-lemin tal-ġbin tal-attur, meqjusa permanenti billi ma setgħetx titjieb bil-kirurġija plastika; 0.5% minħabba nuqqas ta' sensazzjoni fuq in-naħa tal-lemin tal-ġbin u l-qorriegħa tar-ras, u 0.5% minħabba uġiegħ fil-kersħa; total ta' 3%.

Rat ir-rapport konġuntiv tal-esperti mediċi l-oħrajn datat 06.12.2013 li ma jsib l-ebda abnormalita` mil-lat fiżiku iżda li mil-lat psikoloġiku sab diżabilita`ta' 10% minħabba li l-attur ibati minn stat ta' anzjeta` li jiżdied f'ċirkustanzi li jfakkruh fl-inċident jew jiġi fi stat li ma jistax jagħmel li jrid fiżikament;

Rat id-dokumenti esibiti u l-atti l-oħrajn kollha tal-kawża;

Rat li l-attur ma ppreżentax nota ta' sottomissjonijiet u li minkejja dan il-konvenut ippreżenta, xorta waħda nota ta' sottomissjonijiet. Din ġiet ippreżentata fis-7 t'Ottubru 2019 – tlett ijiem biss qabel din is-sentenza - minkejja li t-terminu għaliha għalaq fit-30 t'Awwissu 2019;

Ikkunsidrat:

Illi nhar is-27 ta' Diċembru 2011 seħħ inċident ġewwa Triq E.Bradford, San Pawl tat-Tarġa bejn l-attur u l-konvenut. Illi l-konvenut aċċetta r-responsabilita` tant

[1] Fol 12.
[2] Fol 29

illi qabbad lis-soċjeta` tal-assikurazzjoni tiegħu Elmo Insurance Limited sabiex tasal għal ftehim barra l-Qorti mal-attur iżda dan irriżulta fin-negattiv għaliex il-konvenut mhux qed jaqbel mad-danni pretiżi mill-attur sofferti konsegwenza tal-inċident in kwistjoni;

Illi l-attur ilmenta quddiem l-esperti mediċi illi kawża tal-aċċident kellu rabja kbira u affettwalu ħajjtu kollha. Spjega illi għandu uġigħ f'għonqu u n-naħa t'isfel ta' dahru u minħabba f'hekk kellu jwaqqaf l-*sports tas-surfing* u għal xi xhur ma ħadimx. L-attur jaħdem bħala *airplane technician* mal-Air Malta. Ibgħati biex iġorr il-kaxxa tal-għodda. Jilmenta minn uġigħ ta' ras darbtejn fil-ġimgħa. L-ewwel ikollu tnemnim, imbagħad ġieli jkollu xokkijiet u tuġgħu rasu. Ikollu d-dardir. Qabel l-inċident ma kienx ikollu uġigħ ta' ras. Qed ibati minn nuqqas ta' memorja iżda fix-xogħol ma taffettwaħx għax jiċċekkja l-affarijiet kemm-il darba. Għandu uġigħ f'dahru u f'saqajh u ġieli jorqdulu. L-irkoppa xellugija tuġgħu u ġieli jkollu tnemnim fil-ponot ta' subajh ta' jdejh u ġieli f'irkopptu. Ikollu problema fil-mixi u ma jistax jimxi aktar minn kwarta għax iħoss saqajh tqal ħafna;

Illi skond il-fajl mediku ppreżentat mill-intimat, meta l-attur iddaħħal l-isptar Mater Dei wara l-inċident kellu feriti fuq ġbinu u f'rasu li ġew meħjuta taħt anestesija lokali. Kien qed jilmenta minn uġigħ ta' ras kbir fejn kellu l-ferita u uġigħ ħafif (mild) f'għonqu. Ġie mniżżel fil-fajl tal-isptar illi ma kellux uġigħ f'dahru u *no cervical spine tend*"[3] Kellu ukoll uġigħ f'għonqu. Għamlulu *CT scan* tal-moħħ, *abdomen u pelvis*, sinsla tad-dahar u tal-għadam ta' wiċċu u tat-*thorax* u ma rriżula l-ebda bidla post traumatika. Inżamm lejl l-isptar taħt osservazzjoni u l-għada ġie rilaxxat. Minn dak iż-żmien huwa baqa' taħt kura tal-ispeċjalisti ortopediċi minħabba problemi f'għonqu u dahru. Il-punti ta' moħħu u rasu

[3] Fol 137.

tneħħew bejn ġimgħa u għaxart ijiem wara l-aċċident;

Illi din il-Qorti (diversament ippreseduta) l-ewwel ħatret lil Mr Charles Grixti, Dr Josanne Aquilina u Dr Anton Grech[4] imbagħad ħatret lil Mr Briffa[5]. L-ewwel tlett esperti rrediġew rapport konġunt filwaqt li ir-raba' espert għamel rapport separat;

Illi Dr Josanne Aquilina invistat lill-attur mil-lat ta' newroloġija u kkonstatat illi l-attur għandu ċikattriċi fuq in-naħa tal-lemin tar-ras. L-eżami tan-nervituri kranjali kienu normali ħlief għan-nuqqas ta' sensazzjoni fuq il-ġilda tar-ras taħt iċ-ċikatriċi. L-eżami tad-dirgħajn u riġlejn wera li ma kien hemm l-ebda egħbusija u s-saħħa kienet normali fil-muskoli kollha. Is-sensazzjoni kienet soġġittivament ftit nieqsa fuq id-dirgħajn tax-xellug;

Illi Mr Charles Grixti eżamina lil attur mil-lat ta' ortopedija u kkonstata illi l-attur jimxi normali mingħajr sapport, żamm għonqu dritt u wera l-movimenti kollha bi sħiħ u mingħajr uġigħ. Meta ingħafset is-sinsla lumbo sakrali ma kien hemm l-ebda uġigħ. Il-konklużjoni tal-esperti kienet illi mil-lat fiżiku ma kien hemm l-ebda abnormalita`;

Illi dwar l-eżami tal-istat mentali, Dr Grech irraporta illi kemm-il darba infaqa' jibki. Il-burdata kienet ta' dwejjaq b'reazzjoni għal ħsibijiet negattivi. Għandu diffikulta` biex jorqod minħabba l-uġigħ f'għonqu u ansjeta` meta jiġi f'sitwazzjonijiet fejn ma jkunx jista' jagħmel xi ħaġa jew xi ħaġa tfakkru fl-inċident;

Illi mill-aspett newroloġiku kif ukoll mill-aspett ortopediku ma nstab li kellu ebda

[4] Fol 12
[5] fol 15

debilita` permanenti. Mil-lat psikoloġiku l-attur nstab li qiegħed ibati minn stat ta' ansjeta` li jiżdied f'ċirkustanzi li jfakkruh fl-inċident jew jiġi fi stat li ma jistax jagħmel li jrid fiżikament. Il-perizja konġunta tikkonstata rata ta' diżabilita' hija ta' 10% kollha attribwita għal-lat psikoloġiku;

Evaluwazzjoni tar-rapporti tal-esperti

Ikkunsidrat:

Illi dwar l-istorja medika tal-attur, il-periti mediċi li rrediġew ir-rapport konġunt irrappurtaw fir-relazzjoni tagħhom li huwa qatt ma kellu mard mediku. Kellu operazzjoni f'subgħajh (l-index finger) ta' idu l-leminija meta kellu seba' snin;

Illi l-esperti mediċi, għalkemm raw il-fajl mediku tal-isptar, għamlu biss riferenza, fir-rapport tagħhom, għall-operazzjoni fis-saba tal-attur meta kellu seba' snin, iżda m'għamlu l-ebda referenza għal dawn l-okkorrenzi mediċi, ilkoll qabel-inċident, li wkoll jirriżultaw mill-istess rekords tal-isptar:

(i) 02/12/1992 - Meta r-rikorrent kellu għoxrin (20) sena, dahal l- *outpatient* jilmenta b'ugigħ f'dahru;

(ii) 17/09/2008-Ir-rikorrentkellu *crush injury* f'idu l-leminija li wasslet għal "*continued pain*";

(iii) 17/02/2010 - Ir-rikorrent daħal l-isptar għal ***arthroscopy*** **tal-irkoppa** xellugija u skont ir-rekords mediċi ta' Mater Dei, ir-rikorrent kien jilmenta illi kien ibati minn uġigħ ta' ras, *seizures* u *palpitations*.

Illi jirriżulta li l-attur ma semmiex dawn l-okkorrenzi lill-esperti;

Illi mhux biss, imma stqarrilhom li qabel l-inċident ma kienx ikollu uġigħ ta' ras

mentri għall-kuntrarju, ir-rekords tal-isptar tas-17.02.2010[6] juru bil-kontra. L-esperti m'għamlu l-ebda kumment dwar din id-diskrepanza u anzi qagħdu biss, f'dan ir-rigward fuq dak li rrakkontalhom l-attur;

Illi l-espert Dr Anton Grech, meta ġie eskuss, mistoqsi jekk l-istat t'ansjeta` tal-attur kienx ġej verament minn dan l-inċident jew minn sitwazzjonijiet preċedenti għall-istess, stqarr li *"l-istat ta' ansjeta`" li spjega relatata mal-inċident... għandha x'taqsam jiġifieri **kif spjegahieli related to the inċident**, **issa kienx hemm xi ansjeta` oħra ma dawn m'iniex f'pożizzjoni li ngħid***[7] L-espert stqarr ukoll li huwa ġibed il-konklużjonijiet tiegħu biss minn dak li qallu l-attur u mhux minn testijiet oġġettivi, li ma jistgħux isiru fil-każ ta' anzjeta`;

Valur probatorju tal-perizji

Ikkunsidrat:

Illi l-kodiċi ritwali nnifsu jgħid ċar u tond li **"Il-Qorti mhix marbuta li taċċetta l-konklużjonijiet tar-rapporti tal-periti kontra l-konvinzjoni tagħha nfisha" (Art. 681);**

Illi għalhekk il-konsiderazzjonijiet, l-opinjonijiet esperti, u l-konstatazzjonijiet tal-perit tekniku nominat mill-Qorti **jikkostitwixxu skond il-ligi prova ta` fatt** u għandhom jiġu meqjusa bħala tali mill-Qorti.[8] L-ezercizzju mill-espert jinvolvi għazliet ibbażati fuq id-diskrezzjonalita` teknika tat-testijiet kondotti minnu u kull gudizzju tiegħu, in kwantu mezz ta' prova, hu riżervat lill-gudikant fl-għarbiel tal-kumpless tal-provi.[9]

[6] fol 112
[7] fol. 362
[8] Noel Pisani et pro et noe vs Adam Bartolo deċiż minn din il-Qorti diversament ippreseduta fit-12 t'April 2016
[9] Zammit Mark v Strand Electronics Ltd – 22.05.2009 QA(PS)

Illi hu prinċipju ben magħruf illi kull gudikant għandu l-poter diskrezzjonali wiesa li jqis dawk l-elementi ta' prova, proċesswalment akkwiziti, li huwa jidhirlu hekk sufficjenti għal gudizzju tiegħu. F'dan l-eżerċizzju valutativ huwa jista' jqiegħed abbazi tad-deċiżjoni tiegħu l-oggett tal-prova kostitwit mill-perizja jekk hu jidhirlu li din tissodisfah għax konvinċenti u kondivizibbbli[10];

Illi dan ma jfissirx pero` illi qorti dan tista' tagħmlu b'mod legger jew kapriccjuz[11]. Jinstab konkordament riċevut u accettat illi dan ma jfisserx illi l-Qorti arbitrarjament u bla raġuni tista' tiskarta konkluzjoni ta' perit nominat minnha"[12] Kif issokta jiġi ppreċiżat, il-konvinzjoni kuntrarja tagħha kellha tkun ben informata u bbażata fuq raġunijiet li gravement ipoġġu fid-dubbju dik l-opinjoni teknika lilha sottomessa b'raġunijiet li ma għandhomx ikunu privi mill-konsiderazzjoni ta' l-aspett tekniku tal-materja taħt ezami[13]. Huwa ritenut minn dawn il-Qrati li kellu jingħata piz debitu lill-fehma teknika ta' l-espert nominat mill-Qorti billi l-Qorti ma kelliex leggerment tinjora dik il-prova[14]. F'materji purament tekniċi, għalkemm il-Qorti mhiex marbuta illi tistrieh fuq il-kunsiderazzjonijiet u l-konsegwenti konklużjonijiet tal-perit tekniku, **meta l-Qorti tkun tal-fehma illi dawn il-konsiderazzjonijiet huma raġjonevoli u bbazati fuq dak li jkun irrizulta mill-provi kollha, inkluzi affidavits u deposizzjonijiet viva voce, hija kwazi invarjabbilment toqgħod fuq il-konkluzjonijiet tal-perit tekniku**. Dan il-hsieb huwa rifless fil-gurisprudenza tal-Qrati tagħna".[15] Ir-raġunament imfisser f'rapport peritali jikkostitwixxi determinazzjoni ta' fatt għaliex, għalkemm *dictum expertorum numquam transit in rem judicatam,* il-konkluzjonijiet ta' perit tekniku **jikkostitwixxu prova u**

[10] *ibidem*
[11] Noel Pisani et pro et noe vs Adam Bartolo deciz minn din il-Qorti diversament preseduta fit-12 t'April 2016
[12] Anthony Cauchi - vs- Carmel Mercieca, Appell 6 ta' Ottubru, 1999).
[13] Philip Grima -vs- Carmelo Mamo *et nomine*, Appell, 29 ta' Mejju, 1998)". Ara Edwin Vella -vs- Joanna Briffa, Appell mit-Tribunal għal Talbiet Zgħar, 18 ta' Ottubru, 2006Tal-Francis Construction Limited v. Zarb Angelo 15.07.2009 QA(PS)
[14] John Saliba -vs-Joseph Farrugia, Appell, 28 ta' Jannar 2000; Joseph Calleja nomine -vs-John Mifsud, Appell, 19 ta' Novembru 2001; Anthony Montebello v Max Micallef – Prim'Awla – 09.12.2002 – Imħ. Philip Sciberras

[15] Qorti ta' l-Appell flismijiet Emanuel Attard vs George Tedesco et deciza fl1 ta' Gunju 2007:

mhux semplici opinjoni jew suspett. Tali fehmiet għandhom is-sahha ta' prova bhal kull prova oħra ammissibbli fil-ligi, **u jibqgħu jgawdu din il-kwalita' sakemm ma jigux kontestati**, jew permezz ta' provi oħrajn kuntrarji għalihom jew inkella b'sottomissjonijiet serji u tajbin bizzejjed li juruhom bhala fehmiet inattendibbli u li ma jitwemmnux. Għalkemm il-Qorti m'hijiex marbuta li toqgħod għal fehmiet ta' perit minnha mahtur kontra lkonvinzjoni tagħha nnifisha, madankollu **l-giudizio dell'arte ma jistax u m'għandux jitwarrab facilment, sakemm ma jkunx jidher b'mod car li l-fehmiet u konkluzjonijiet tal-perit huma irraġonevoli.**[16] Gja drabi oħra l-Qrati tagħna kienu rravizaw illi l-Qorti ma tistax leggerment tiskarta l-opinjoni tat-tekniku meta lkonkluzjoni tiegħu ma tkunx, ex Artikolu 681, Kapitolu 12, kontra l-konvinzjoni tagħha nfisha. Dan għaliex il-konvinzjoni kuntrarja tagħha kellha tkun ben informata u bazata fuq raġunijiet li gravement ipoggu fid-dubju dik l-opinjoni teknika lilha sottomessa b'raġunijiet li ma għandhomx ikunu privi mill-konsiderazzjoni ta' l-aspett tekniku tal-materja taħt ezami;[17] **trid tinġieb** raġuni rafforzanti bizzejjed biex jista' jingħad illi l-konkluzjoni peritali hi fir-rigward irraġjonevoli[18] jew dovuta għal zball sostanzjali u gravi tali li, jekk tithalla kif inhi, twassal għall-ingustizzja[19];

Illi b'danakollu dan ma jfissirx illi l-Qorti ma kellhiex thares b'lenti kritika lejn l-opinjoni teknika lilha sottomessa u ma kellhiex tezita li tiskarta dik l-opinjoni jekk din ma tkunx wahda sodisfacentement u adegwatament tinvesti l-mertu, jew jekk il-konkluzjoni ma kenitx sewwa tirrizolvi l-kwezit ta' natura teknika[20];

[16] App. eiv. **23.6.1967** fil-kawża fl-ismijiet ***Buāeja et vs Muscat et*** (Kollez. Vol: **LI.i.389**); iċċitata in re: Markiza Beatrice Cremona Barbaro et vs John Polidano et deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili (Imhallef Joseph R. Micallef) fit-3 ta' Frar 2005; Nutar Dottor Charles Vella Zarb v Anna Vella 08.02.2006 Prim'Awla per. Imħ Joseph R. Micallef

[17] Angelone Umberto v Vella Charles 28.03.2003 PA(PS)

[18] ("**Giswarda Bugeja et -vs- Emmanuele Muscat et**", Appell, 23 ta' Gunju 1967)

[19] ("**Carlo Vella -vs- George Xuereb**", Appell Kummercjali, 22 ta' Marzu 1973); Angelone Umberto v Vella Charles 28.03.2003 PA(PS)

[20] (ara - "Cauchi vs Mercieca" – Qorti tal-Appell – 6 ta' Ottubru 1999 ; "Saliba vs Farrugia" – Qorti tal-Appell – 28 ta' Jannar 2000 ; "Tabone vs Tabone et" – Qorti tal-Appell – 5 ta` Ottubru 2001 ; "Calleja noe vs Mifsud" – Qorti tal-Appell – 19 ta` Novembru 2001 ; `Attard vs Tedesco et` - Qorti tal-Appell – 1 ta` Gunju 2007 u "Poll & Spa Supplies Ltd vs Mamo et" - Qorti tal-Appell Inferjuri – 12 ta' Dicembru 2008

Evaluwazzjoni tal-perizji f'din il-kawża:

Ikkunsidrat:

Illi in eskussjoni Dr Anton Grech spjega illi wasal għar-rata ta' diżabilita` wara illi iltaqa' mal-attur darbtejn u għamillu set ta' mistoqsijiet u osserva l-imġieba tiegħu. Din il-vista damet madwar siegħa kull darba. Mexa mal-osservanzi soliti bħal *appearance and behaviour* illi "tosserva dak li jkun kif jimxi, it-ton tal-vuci"[21], b'liema velocita rrisponda u billi tossrvah in generali. Imbgħad osserva dak illi qal l-attur jekk kienx jagħmel sens, il-grammatika tas-sentenzi kif inhuma u r-ritmu. Iċċekkja il-burdata, d-dwejjaq, reazzjoni għal-istress, fuq sintomi ta' ansjeta` li kienu parti prinċipali f'dan il-każ. Iċċekkja jekk kien hemm psikożi "illi dak li jkun ikun distakkat mir-realta' u fl-aħħar iċċekkja dak li jgħidulu *insite* jekk xi ħadd għandu kundizzjoni hux *aware* minn dik il-kundizzjoni jew le"[22] is-sejbiet li sab kienu prinċipalment dwar ansjeta mir-risposti illi tah l-attur. Jgħid illi s-sintomi li kellu l-attur "jiġu attivati minn affarijiet li jfakkruh fl-inċident li jsejħulha *Post Traumatic Stress Disorder* li hija stat ta' ansjeta' li meta tgħaddi minn xi ħaġa fil-ħajja jkollha mpatt psikoloġiku qawwi ħafna li tibqa' fil-memorja u ċirkostanzi li jfakkruk fiha jergħu jattivaw, jerġgħu jqajjmu li terġa tgħix din l-esperjenza u jkollok stat ta' ansjeta kbira"[23];

Illi tenut kont (i) li l-attur ħeba l-istorja medika tiegħu meta eżaminat mill-esperti, u ma qalx il-verita` dwar l-**uġigħ ta' ras, *seizures* u *palpitations* li kien iħoss qabel l-inċident** u (ii) li ma jidhirx li l-esperti mediċi ħadu in kunsiderazzjoni l-istorja medika preċedenti kollha hekk kif riżultanti mir-rekords tal-isptar, bid-dovut rispett, il-Qorti ma tistax tkun serenament konvinta mill-konklużjoni

[21] Fol 162
[22] Ibid.
[23] Fol 358

konġunta tal-istess periti. Ma ġiex ippruvat, għas-sodisfazzjon tal-Qorti, in-ness ezjoloġiku bejn l-istat ta' ansjeta` tal-attur u l-inċident, in kwantu ma ġietx eskluża mill-attur il-possibilita` - xejn remota - li l-istat mentali tiegħu jista' jkun l-effett ta' kawża jew kawżi anteċedenti għall-inċident in kwistjoni. Jista' jkun ukoll li l-istat mentali tal-attur huwa prodott ta' konkorrenza bejn dawn il-fatturi u l-inċident *de quo*. Imma din il-Qorti mhix qiegħdha hawn biex tagħmel il-konġetturi. Għalhekk jingħad bħala assjoma ġenerali li l-piż tal-prova jistrieħ fuq spallejn min jallega fatt;

Illi wkoll kieku l-Qorti kellha tammetti dan in-ness, l-attur, *ex admissis* jistqarr li ma ħax *anti depressant* biex jikkumbatti d-dipressjoni skont kif irrakkomandalu t-tabib li mar hu stess jikkonsulta fi Spanja. Jirriżulta li huwa ma hax il-kura adegwata hekk kif *del resto* xehed l-imsemmi espert psikjatriku Dr. Anton Grech, li xehed in eskussjoni li l-kura setgħet possibilment tnaqqas id-dipressjoni u li n-nuqqas ta' kura tul iż-żmien irrenda l-kura ferm iktar diffiċli. Il-fatt illi r-rikorrent, minn jeddu, għażel li jittraskura din il- kundizzjoni u din aggravata ruħha m'għandiex tirrifletti negattivament fuq l-esponent għaliex, kif inhu ben magħruf, danneggjat għandu obbligu li jimmitiga u jimminimizza d-danni minnu reklamati;

Damnum emergens

Ikkunsidrat:

Illi l-attur, bħala prova tad-*damnum emergens*, ippreżenta affidavit[24] li permezz tiegħu ipproduċa għadd ta' fotokopji ta' riċevuti li m'humiex l-aħjar prova għax mhumiex oriġinali; u la huma awtentikati u lanqas ma huwa spjegat in-ness

[24] fol 175

bejnhom u bejn il-medikazzjoni li l-attur kellu jieħu kawża tal-inċident. Il-Qorti tagħmel tagħha l-oġġezzjonijiet li għamel għalihom il-konvenut f'para. 15 tan-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu:

Dok. RG1 (a fol. 179)	Din hija riċevuta maħruġa fl-01.03.2013 minn Mr. Massimo Abela (konsulent ortopediku). Ir-rikorrent fl-ebda stadju ma stqarr illi huwa kien ikkonsulta ma' Mr. Massimo Abela in segwitu għall-inċident in diżamina. Għaldaqstant ma tressqet l-ebda prova li din il-vista kienet konsegwenza diretta tal-imsemmi inċident.
Dok. RG2 (a fol. 180)	L-istess jista' jingħad għal riċevuta għal ħlas ta' għoxrin ewro (€20) maħruġa wkoll fl-ewwel (1) ta' Marzu tas-sena elfejn u tlettax (2013) mit-tabib tal-familja Dr. Anthony Felice. Ma tressqet l-ebda prova tan-ness bejn l-ammont reklamat u l-inċident awtomobilistiku *de quo*. Bl-istess mod, ma ġie ppreżentat l-ebda certifikat mediku rilaxxjat minn Dr. Felice illi jispeċifika x'kienet ir-raġuni tal-konsulta tiegħu.
Dok. RG3 (a fol. 181)	Dwar l-irċevuta għal ħlas a favur Dr. N. (presumibilment Norbert) Vella nhar is-sitta (6) ta' Marzu tas-sena elfejn u tlettax (2013), ma jirriżultax fiex kienet tikkonsisti din il-vista u jekk hiex riżultat tal-inċident in diżamina.
Dok. RG4 Dok.	Dawn iż-żewġ dokumenti huma ircevuti għal konsulenza fl-

RG5 (a fol. 182/3)	Isptar Saint James izda ma jirriżultax min kien il-konsulent li rrenda dawn is-servizzi u x'kienet ir-raġuni tal-konsulta.
Dok. RG6 Dok. RG7(a fol. 184/5)	Dawn huma riċevuti maħruġa minn Mr. Massimo Abela. Għal darb'oħra, ir-rikorrent fl-ebda stadju ma stqarr illi huwa kien ikkonsulta ma' Mr. Massimo Abela in segwitu għall-inċident in diżamina. Għaldaqstant ma tressqet l-ebda prova li din il-vista kienet konsegwenza diretta tal-imsemmi inċident.

Dok. RG8 Dok. RG9(a fol. 186/7)	Dawn id-dokumenti jirreferu għal riċevuti maħruġa mill-Isptar Saint James għal konsulenza mingħajr ma ġie ppruvat min kien il-konsulent li offra s-servizzi tiegħu u x'kienet ir-raġuni għal tali konsulta.
Dok. RG10 (a fol. 188)	Din hija fattura fir-rigward ta' konsulenza ma' Mr. Massimo Abela. Għal darb'oħra, ir-rikorrent fl-ebda stadju ma stqarr illi huwa kien ikkonsulta ma' Mr. Massimo Abela in segwitu għall-inċident in diżamina. Għaldaqstant ma tressqet l-ebda prova li din il-vista kienet konsegwenza diretta tal-imsemmi inċident.
Dok. RG11 Dok. RG12(a fol. 189/90)	Dawn id-dokumenti jirreferu għal żewġ fatturi rigwardanti servizzi rezi minn Dr. Giuseppe Pellegrino. Kif diġa` ġie sottomess aktar 'il quddiem, l-istess Dr. Pellegrino iddkjara li "*non ricordo se quando lo ho operato lui ha avuto un trauma oppure era il dolore legato a... ai eccessivi sforzi legati al suo*

	lavoro". Għaldaqstant ma tressqet l-ebda prova li dawn il-visti kienu konsegwenza diretta tal-imsemmi inċident.
Dok. RG13 Dok. RG14 Dok. RG15 Dok. RG16(a fol. 191/94)	Dawn id-dokumenti jirreferu għal riċevuti/fatturi maħruġa mill-Isptar Saint James għal konsulenza mingħajr ma ġie ppruvat min kien il-konsulent li offra s-servizzi tiegħu u x'kienet ir-raġuni għal tali konsulta.
Dok. RG17 (a fol. 195)	Din il-fattura nħarġet mill-Isptar Saint James **f'isem Allcare Insurance Limited** u mhux lir-rikorrent. Għaldaqstant jirriżulta bl-aktar mod ċar illi tali spiża tħallset mis-soċjeta` assikurattiva u mhux mir-rikorrent. Di piu`, hekk kif ikkonferma x-xhud Albert Micallef fid-deposizzjoni tiegħu waqt l-udjenza tas-26 ta' Marzu 2019 (a fol. 376 sa' 382 tal-proċess), Dr. Brendon Caruana Montaldo huwa "*respiratory physician*". Di fatti, mid-dokument a fol. 385 tal-proċess, **jirriżulta li s-servizzi li r-rikorrent qiegħed jittenta jirreklama relataw ma' "*a three day history of lethargy and sore throat, high fever, chills, myalgia and unable to swallow food or water of his oral antibiotics*" u għalhekk bl-ebda mod m'huma relatati mal-inċident awtomobilistiku in diżamina**. Bl-istess mod, l-antibijotiċi li ġew amministrati, partikolarment *Clarithromycin* u *Azithromycin,* normalment jintużaw għat-trattament ta' infezzjonijiet batteriċi.

Dok. RG18 (a fol. 196)	Għal darb'oħra, din il-fattura nharget mill-Isptar Saint James **f'isem Middlesea Insurance plc** u mhux lir-rikorrent. Għaldaqstant jirriżulta bl-aktar mod car illi tali spiża tħallset mis-soċjeta` assikurattiva u mhux mir-rikorrent. Di piu`, hekk kif ikkonferma x-xhud Albert Micallef fid-depożizzjoni tiegħu waqt l-udjenza tas-26 ta' Marzu 2019 (a fol. 376 sa' 382 tal-proċess), Dr. Mario Stellini huwa speċjalista f'*internal mediċine gastroenterology*. Di fatti, mid-dokument a fol. 384 tal-proċess, **jirriżulta li s-servizzi li r-rikorrent qiegħed jittenta jirreklama relataw ma' "*acute onset of fever with rigors and a very sore throat... he had pustular tonsillitis*" u għalhekk bl-ebda mod m'huma relatati mal-inċident awtomobilistiku in diżamina**. ______ _____
Dok. RG19 (a fol. 197)	Din il-fattura hija maħruġa mill-Isptar Saint James għal "*RMO Visit*" mingħajr ma ġie ppruvat min kien il-konsulent li offra s-servizzi tiegħu u x'kienet ir-raġuni għal tali konsulta.
Dok. RG20 (a fol. 198)	Din hija riċevuta f'isem ir-rikorrent għal hlas ta' mija u ar ewro (€110) a favur Medical Laboratory Services fi hdan tar Saint James, maħruġa fit- tnejn (2) ta' Jannar tas-sena n u hmistax (2015). Ma nġiebet l-ebda prova dwar min kien nsulent li talab li jsir l-hekk msejjah "*lab test*" u x'kienet ir-ni li wasslet għal tali investigazzjoni. Għaldaqstant, ma ġiex ıvat li dan it-test kien b'xi mod relatat mal-inċident in

	mina. _____________________________
Dok. RG21 Dok. RG22 Dok. RG23 Dok. RG24 Dok. RG25 Dok. RG26 Dok. RG27 Dok. RG28 Dok. RG29 Dok. RG30 Dok. RG32 Dok. RG33 Dok. RG34(a fol. 199/210)	Il-bicca l-kbira ta' dawn id-dokumenti m'humiex cari, b'timbru ma jinqarax. Izda, mix-xebh, jidher illi huma riċevuti rilaxxjati minn "Chiropractic Care Centre". Mid-dokument rilaxxjat minn Mr. Tanweer Rayasat fl- 1 ta' Frar 2012 [Dok. RC5 a fol. 269 tal-proċess], **liema dokument mhuwiex ikkonfermat bil-gurament**, fejn **jiddikjara li "*the above patient consulted me on the 12/01 2011*" meta l-inċident awtomobilistiku *de quo* sehh fis-sebgħa u għoxrin (27) ta' Dicembru tas-sena elfejn u hdax (2011)**! L-istess jista' jingħad għal Dok. RC6 (a fol 270 tal-proċess), datat tmintax (18) ta' Dicembru tas-sena elfejn u hmistax (2015), fejn Mr. Rayasat jerga' jikkonferma illi r-rikorrent kien ikkonsulta miegħu fit-tnax (12) ta' Jannar tas-sena elfejn u hdax (2011), prattikament sena qabel l-

	inċident in diżamina. **Għaldaqtant, m'hemmx dubbju li l-ispejjes reklamati għal dan it-trattament bl-ebda mod għandhom x'jaqsmu mal-imsemmi inċident għaliex, evidentement, jipprecedu l-istess**.
Dok. RG31 Dok. RC9(a fol. 207/273)	Din hija riċevuta maħruġa fit-tnax (12) ta' Ottubru tas-sena elfejn u tnax (2012) minn Mr. Nicolo Orlando (Malta & Gozo Chiropractic) rigward vista u rapport datat erbgħa (4) ta' Settembru tas-sena elfejn u tnax (2012) li, għal darb'oħra, mhuwiex ikkonfermat bil-

	gurament. Mr. Orlando sab illi, "*Mr. Calleja visited this office complaining of continuous low back pain that affected his daily life... Mr. Calleja was examined and diagnosed with chronic lumbo-pelvic distortion associated with joint dysfunction, causing pain.*" Mill- *fajl* mediku pppreżentat fl-atti jirriżulta illi r-rikorrent kien ibgħati minn uġiegħ fid-dahar meta kellu l-eta' ta' għoxrin (20) sena. Di piu`, għandu jiġi rilevat li dak li kkostataw Mr. Rayasat u Mr. Orlando huma dijametrikament opposti għal dak li kkonkludew l-esperti mediċi nominati minn din l-Onorabbli Qorti (diversament presjeduta) u cioe, li "*ir-radjografija mehuda nhar il- wiehed u għoxrin (21) ta' Dicembru tas-sena elfejn u hdax (2011) ma rrizultax illi kien hemm xi kompressjoni tal-korda spinali*". Għalhekk, m'għandux ikun hemm dubbju li l-ispejjes reklamati għal dan it-trattament ma jirriltawx mill-inċident mertu tal-kawza odjerna.
Dok. RG35 (a fol. 211)	Din hija riċevuta maħruġa minn Hotel San Antonio plc nhar l-ewwel (1) ta' April tas-sena elfejn u tnax (2012) għall-uzu tal-*pool* mingħajr ma tressqet prova tan-necessita' tal-istess u r-rilevanza ta' din mal-inċident

	nnifsu.
Dok. RG36 (a fol. 211)	Din hija riċevuta għal treatment, datata hmistax (15) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012). Il-kopja prodotta m'hijiex legibbli u għaldaqstant ma jistax jiġi decifrat mingħand min harget, dettalji dwar it- trattament mogħti u r-rilevanza mal-inċident innifsu.

8

ELMO-11A1208 ELM/D/012

Dok. RG37 (a fol. 212)	Din hija kopja ta' pagament bil-karta tal-kreditu fit-tmintax (18) ta' Jannar tas-sena elfejn u tlettax (2013) għal hlas ta' sitt mija u tmenin ewro (€680) a favur Lotus Gym, Le Meridien, San Giljan, mingħajr ma tressqet prova tan-necessita' tal-istess u r-rilevanza ta' din mal-inċident nnifsu.
Dok. RG38 Dok. RG39 (a fol. 213)	Dawn huma kopji ta' pagament bil-karta tal-kreditu f'Mejju u Gunju tas-sena elfejn u tnax (2012) a favur l-istabbiliment "The Fitness Corner", H'Attard, mingħajr ma tressqet prova tan-necessita' tal-istess u r-rilevanza ta' dawn mal-inċident nnifsu.
Dok. RG40 (a fol. 214)	Din hija riċevuta flimkien ma' kopja ta' pagament bil-karta tal-kreditu fit-tnjen (2) ta' Mejju tas-sena elfejn u tnax (2012) a favur Lotus Gym, Le Meridien, San Giljan, mingħajr ma tressqet prova tan-necessita' tal- istess u r-rilevanza ta' din mal-inċident nnifsu.

Dok. RG41 Dok. RG42 Dok. RG43 Dok. RG44 Dok. RG45 Dok. RG46(a fol. 215/225)	Dawn id-dokumenti huma rilaxxjati mill-Isptar Saint James għal trattament ta' fizioterapija minn Milos Stanisalvjevic. Skond ir-rapport markat bhala Dok. RC8 (a fol 272 tal-proċess), rilaxxjat xahar wara l- inċident in diżamina u mhux guramentat, "...*Mr. Calleja is visiting my clinic due his bilateral knee painand neck pain*". Mill-provi proċesswali jirriżulta illi r-rikorrent ma kellu l-ebda debilita' ta' natura ortopedika. Di piu`, jirriżulta ukoll li, qabel ma sehh l- inċident in diżamina, huwa kellu inċident fejn korra l- istess irkoppa. Għaldaqstant ma nġiebet l-ebda prova tan-ness bejn dawn id-danni u l-mertu tal-kawza odjerna.
Dok. RG47(a fol. 226/227)	Dawn huma fattura/riċevuta fir-rigward ta' konsulenza ma' Mr. Massimo Abela. Hekk kif gia ingħad, ir-rikorrent fl-ebda stadju ma stqarr illi huwa kien ikkonsulta ma' Mr. Massimo Abela in segwitu għall-inċident in diżamina. Għaldaqstant ma tressqet l-ebda prova li din il-vista kienet konsegwenza diretta tal-imsemmi inċident.
Fol. 228	Din hija fattura maħruġa mill-Isptat Saint James rigward trattament ta' radjologija. Ma tressqet l- ebda prova dwar il-htiega tal-imsemmi trattament u n-ness mal-inċident odjern.
Dok. RG48 (a fol. 229)	Din hija riċevuta datata tmintax (18) ta' Jannar tas- sena elfejn u tnax (2012), maħruġa mill-Isptar Mater Dei għal

	żewġ (2) kopji ta' CDs. Ma tressqet l-ebda

	prova dwar in-necessita' tal-istess u l-konnessjoni tagħhom mal-inċident awtomobilistiku *de quo*.
Dok. RG49 (a fol. 230)	Din hija riċevuta maħruġa datata wieħed u għoxrin (21) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012) rilaxxjata minn Micallef Stafrace Advocates. Barra li r-rikorrent ma pprovda l-ebda dettalji rigward is-servizzi rezi, m'hemmx dubbju dawn jikkwalifika bhala spejjez ta' natura extra-gudizzjarja u għaldaqstant ma jistawx jigu reklamati mingħand l-esponent.
Dok.RG50 Dok. RG58Dok. RG59Dok. RG66Dok. RG67Dok. RG68Dok. RG69Dok. RG70Dok. RG71Dok. RG72Dok. RG73Dok. RG74Dok. RG75Dok. RG93Dok.	Dawn id-dokumenti huma rilaxxjati minn numru ta' spizeriji, prezumibbilment għax-xiri ta' mediċini. Izda, ir-rikorrent ma ressaq l-ebda prova li, riżultat ta' dan l-inċident, huwa ngħata parir jiehu xi mediċini partikolari jew tal-anqas x'kienu dawn il-mediċinali u n-ness (o meno) mal-inċident odjern.

RG96Dok. RG110 Dok. RG112 Dok. RG113 Dok. RG115 Dok. RG116(a fol. 231, 237, 240, 241, 242, 250, 258, 260, 261, 263 & 264)	
Dok. RG51 Dok. RG52 Dok. RG53 Dok. RG57 Dok. RG61 Dok. RG62 Dok. RG63 Dok. RG64 Dok. RG65 Dok. RG76	Dawn id-dokumenti huma rilaxxjati minn numru ta' spizeriji għax-xiri ta' mediċini li din id-darba huma deskritti. Izda, hekk kif gia ġie sottomess, ir-rikorrent ma ressaq l-ebda prova li, riżultat ta' dan l-inċident, huwa ngħata parir jiehu xi mediċini partikolari kif ukoll in-ness (o meno) mal-inċident odjern. Di piu`, ta' min jirrileva li, fost l-ispejjes tal-mediċini li qed jigu reklamati, wiehed isib varji vitamini, *Panadol*, *Dioralyte Citrus*, *Benylin Dry Cougħ, Pectol*

Dok. RG77Dok. RG78Dok. RG79Dok.	*Eucalyptus, L-Histasin, Ribena, Elastoplast Fabric, Rimmel l/s Drop of Cherry,* fost oħrajn li indubbjament m'għandhom l-ebda konnessjoni mal-allegati griehi

RG80Dok. RG81Dok. RG82Dok. RG83Dok. RG84Dok. RG85Dok. RG86Dok. RG87Dok. RG88Dok. RG89Dok. RG90Dok. RG91Dok. RG92Dok. RG94Dok. RG95Dok. RG97Dok. RG98Dok. RG99Dok. RG100 Dok. RG101 Dok. RG103 Dok. RG104 Dok. RG105 Dok. RG106 Dok. RG107 Dok. RG108 Dok. RG109 Dok. RG111 Dok.	subiti f'dan l-inċident.

RG114(a fol. 231, 232, 233, 237, 238, 239, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 259 & 262)	
Dok. RG54 (a fol. 234)	Din hija fattura maħruġa mill-Isptar Saint James fit-tletin (30) ta' Ottubru tas-sena elfejn u tnax (2012) fejn ġie amministrat *Sanagol Spray Forte* [illi huwa

11

ELMO-11A1208 ELM/D/012

	spray għall-imnieher li jgħin sabiex wieħed ikun jista' jieħu n-nifs meta jkollu mnifsejh imblukkat minhabba xi allergija jew infezzjoni respiratorja], *Zinnat* [illi huma antibjotici li jintużaw sabiex jikkombattu infezzjonijiet batteriċi] u *Dexamethasone* [li jintużaw biex jigu kkurati kundizzjonijiet bhal allerġiji u kundizzjonijiet tan-nifs]. **L-ebda minn dawn il-mediċinali, anke remotament, m'għandu rilevanza għall-inċident in diżamina**.
Dok. RG55 (a fol.	Din hija fattura maħruġa mill-Isptar Saint James fid-disgħa (9) ta' Novembru tas-sena elfejn u tnax (2012)

235)	fejn ġew preskritti *Tavanic tablets* [li jintużaw sabiex jitrattaw infezzjonijiet batteriċi] kif ukoll *Lantigen B drops* [li jintużaw għall-pazjenti b'infezzjonijiet respiratorji]. **Għal darb'oħra l-ebda minn dawn il-mediċinali, anke remotament, m'għandu rilevanza għall-inċident in diżamina**.
Dok. RG56 (a fol. 236)	Din hija fattura oħra rilaxxjata mill-Isptar Saint James fejn ġew preksritti *Muscoril capsules* [li jintużaw sabiex jirrilassaw il-muskoli] kif ukoll pilloli *Amirol* [li jintużaw għat-trattament tad-depressjoni, tensjoni u ansjeta`]. Ġie amministrat ukoll *Brufen retard* li jintuża biex jagħti solliev mill-ugigħ u jnaqqas l-infjammazzjoni tal-artrite. Ir-rikorrent fl-ebda stadju ma stqarr illi huwa kien ġie preskritt dawn l-imsemmija mediċinali (jew oħrajn *del resto*) in segwitu għall-inċident in diżamina. Għaldaqstant ma tressqet l-ebda prova li tali spiża kienet konsegwenza diretta tal-imsemmi inċident.

Illi barra minn hekk, jirriżulta illi l-attur daħal kemm-il darba fl-isptar Saint James f'istanzi li ma kellhom xejn x'jaqsmu mal-aċċident in kwistjoni, eżempju meta daħal f'Ottubru 2012 b'tonsillitis[25] jew f'Ġunju 2014[26] għal istess ħaġa u xorta waħda elenkohom bħala danni sofferti mill-inċident in kwistjoni. L-attur preżenta

[25] Fol 384.
[26] Fol 385.

numru ta irċevuti maħruġin mill-isptar St James iżda m'hemmx speċifikat għal liema intervent jew servizz inħarġu. Hemm irċevuti oħrajn[27] illi tħallsu mis-soċjeta assikuratriċi tiegħu u xorta waħda elenkahom bħala danni sofferti minnu. Għaldaqstant il-Qorti ma tistax tara biċ-ċar liema minn dawn l-irċevuti għandhom x'jaqsmu mal-każ in kwistjoni. Kien fl-interess tal-attur illi jelenka b'mod korrett u onest l-ispejjeż maħruġa minnu minħabba dan l-inċident. L-attur jargumenta illi l-uġigħ f'irkopptu hija konsegwenza tal-aċċident, meta irriżulata illi ġia kellu problemi f'irkopptu qabel. L-attur naqas li jipprova n-ness tad-danni f'irkopptu mal-aċċident in kwistjoni, aktar u aktar meta eżaminat mill-esperti tal-Qorti ma rriżulta l-ebda diżabilita, kif se jidher aktar il-quddiem. Hemm dubbju serju jekk l-attur hux qed jipprova jġib danni li m'għandhomx x'jaqsmu ma dan il-każ a skapitu tal-konvenut;

Illi għaldaqstant il-Qorti mhux se tieħu konjizzjoni tal-irċevuti esibiti;

Illi l-attur jargumenta li tilef b'€7,742.11[28] f'telf ta' paga mis-sena tal-inċident sas-sena 2013 u ppreżenta d-dokumenti relattivi[29]. Il-Qorti ssib li din l-allegazzjoni għandha mis-sewwa u għalhekk sejra taċċettaha;

Ikkunsidrat:

Multiplier

Illi fid-data tal-inċident l-attur kellu 39 sena. Għalhekk sejjer jiġi addottatat multiplier ta' 21 sena aċċettat anke mill-konvenut[30];

Mill- provi proċesswali, senjatament l-FS3 tar-rikorrent għas-sena 2011[31], jirriżulta li kellu dhul *gross* ta' €26,627 li jekwivali għal dhul et ta' €20,142.72

[27] Fol 195 u 196.
[28] Dok BB1 a fol 281 – €1,898.19 f'2011, €4,646.16 f'2012 u €1,197.76 f'2013.
[29] Dok BB1 a Fol 281.
[30] Para 25 tan-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut
[31] esebit bhala Dok. BB3 a fol. 283

[€26,627 - €4,644 tnaqqis tat-taxxa - €1,840.28 tnaqqis tal-kontribuzzjoni tas-Sigurta' Socjali].

Għal dak li jikkoncerna l-ogħli tal-hajja fil-futur, il-Qorti tagħmel referenza għad-diversi sentenzi mogħtija minn din l-Onorabbli Qorti, diversament presjeduta[32], fejn ingħad illi: bħala **rata ta' inflazzjoni annwa qed tittieħed ir-rata ta' 0.96%, ir-rata medja tal-inflazzjoni għal dawn l-aħħar 5 snin** skont l-NSO {1.38% (2013) + 0.31% (2014) + 1.10% (2015) + 0.64% (2016) + 1.37% (2017) ÷ 5= 0.96%}. Għalhekk il-bazi tal-*multiplier*, *ossia* l-*multiplicand*, li għandu jiġi applikat huwa ta' **€22,500**;

Rata ta' diżabilita`

Illi mil-lat ta' estetika, l-attur ġie eżaminat mill-Perit mediku Mr Joseph Briffa li huwa konsulent fil-Kirurġija Plastika u Rikostruttiva[33] fl-24 ta' Frar 2014. Illi l-attur meta ġie invistat minn Mr Briffa ilmenta minn merk fuq ġbinu illi għadu jidher. Jgħid illi s-sensazzjoni mad-dawra tal-merk hija inqas minn normal u fil-kesħa jħoss uġigħ fuq in-naħa tal-lemin ta' ġbinu. Jħoss ukoll uġigħ fuq in-naħa t'isfel ta' dahru li jinżel man-naħa ta' wara ta' saqajh it-tnejn. Jilmenta ukoll minn toqla f'għonqu u l-ispalla tax-xellug;

Illi jidher illi l-feriti fiequ sew u mingħajr ebda kumplikazzjoni. Hemm merk orizzonali twil 9.5cm li jestendi minn naħa tal-lemin tal-ġbin għal-ġewwa x-xagħar fil-parti temporali tal-lemin tal-qorriegħa tar-ras. 5cm tal-merk jidhru u 4.5cm huma moħbija bix-xagħar. Il-merk jidher li fieq u mmatura sew tant illi tidher biss linja irqiqa ta' kulur bajdani. "is-sensazzjoni meta tintmess il-parti tal-lemin tal-qorriegħa tar-ras hija inqas minn normal għal tul ta' 11.5cm il-fuq il-merk u taffetwa n-naħa tal-lemin tas-ras san-nofs. Għalkemm l-attur sostna illi

[32] fosthom dik fl-ismijiet **Andrew Pisani vs. Victor Attard** (23.05.2018),
[33] Fol 29.

kellu żewġt feriti oħra fix-xagħar illi ġew meħjuta, huwa ma setax jurih fejn kienu eżatt u Mr Briffa ma setax isib il-merk ġo xagħru. L-għadam tal-wiċċ kienu jidhru u jinħassu normali u simetriċi. Il-movimenti tal-wiċċ ukoll kienu normali u simetriċi;

Illi l-espert mediku ikkonstata illi l-merk tan-naħa tal-lemin tal-ġbin huwa permanenti u għalkemm il-ferita fieqet sew m'hemm l-ebda mod kif il-merk jitjieb permezz ta' kirurġija plastika. In-nuqqas ta' sensazzjoni hija dovuta għal trawma lin-nervaturi li jipprovdu sensazzjoni fil-ġilda li hija dovuta għal trawma lin-nervaturi li jipprovdu sensazzjoni fil-ġilda. Peress li għaddew aktar minn sentejn mill-inċident meta invistaħ Mr Briffa, ftit li xejn hemm tama illi n-nervaturi jirkupraw. L-uġigħ li jħoss fil-kesħa l-attur tissejjaħ *cold intolerance* li hija problema komuni wara ġrieħi ta' dan it-tip li hija kkawżata minn kambjamenti fin-nervaturi u ċ-ċirkolazzjoni fil-parti tal-ġisem li jkun sofra t-trawma. L-espert mediku attribwixxa rata ta' diżabilita ta' 3%;

Weighted averaġe

Illi kif diga` ntqal f'deċiżjonijiet oħra ta' din l-istess Qorti[34] l-liġi ma tgħid xejn dwar il-metodu ta' kif jiġu kkalkolati ġrieħi multipli u li għalhekk m'hemm l-ebda regola sagramentali fir-rigward;

"Għaldaqstant, id-diżabilita` totali trid tiġi kkunsidrata in relazzjoni għal persuna, bħala entita` fiżika waħda mingħajr ma jiġi preżunt li l-multipliċita' ta' debilitajiet jiġu komputati komplessivament sabiex toħroġ id-diżabilita` reali li wieħed ikun sofra minnhom. Difatti, jekk il-persentaġġi jiġu magħduda flimkien, wieħed jista' jasal għall-konkluzjoni assurda li f'xi każijiet ikun hemm debilita` permanenti ta' aktar minn mija fil-mija."[35];

[34] Bettina Pisani et vs Renato sive Ronnie Mallia et.
[35] Spiridione sive Dione Zammit vs Mario Bonello, PA 30.03.2017.

Illi f'każijiet bħal dawn tagħti dak li jissejjaħ weigħted averaġe u li normalment jiġi kkalkulat billi l-persentagg tal-ogħla diżabilita` jiżdied ma' nofs dak tad-diżabilita` ibxex, u li għalhekk f'dan il-każ il-kalkolu għandu jkun 2% + nofs 0.5% + nofs 0.5% = 2.5%;

Lump Sum

Illi skont kif iddeċidiet din il-Qorti kif ippreseduta f'sentenzi oħrajn tagħha u għar-raġunijiet hemm imsemmija, mhix sejjer jingħata tnaqqis minħabba *lump sum payment* – iktar u u iktar billi din is-sentenza qiegħda tingħata madwar tmien snin wara d-data tal-inċident;

Illi a bażi tas-suespost, il-*lucrum cessans* għandu jiġi kkalkolat bil-mod segwenti:

Paga medja netta ta' **€22,500**;

Multiplier ta' 21 sena;

Grad ta' diżabilita` permanenti ta' 2.5%;

22,500 x 21 x 2.5% = €11,812.50

Għaldaqstant:

Damnum emergens = €7,742.11
Lucrum cessans = €11,812.50
Total = €19,554.61

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti qiegħdha taqta' u tiddeċiedi billi:

(1) tilqa' l-ewwel talba billi tiddikjara li l-inċident tas-27 ta' Diċembru 2011 fit-Triq E.Bradford, San Pawl tat-Tarġa seħħ unikament tort tal-konvenut;

(2) tilqa' t-tieni talba billi tillikwida d-danni sofferti mill-attur fis-somma ta' €19,554.61;

(3) tikkundanna lill-konvenut iħallas is-somma ta' €19,554.61 bl-imgħax legali mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-eventwali ħlas effettiv;

L-ispejjeż a kariku tal-konvenut.

Moqrija.

ONOR. IMĦALLEF

GRAZIO MERCIECA